



EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 18. 3. 2019
COM(2019) 139 final

2019/0080 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pridelení finančných prostriedkov, ktorých viazanosť bola v rámci projektov realizovaných z 10. Európskeho rozvojového fondu zrušená, na účely doplnenia mierového nástroja pre Afriku

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Mierový nástroj pre Afriku bol pôvodne zriadený v roku 2003 v rámci Dohody z Cotonou¹ a je financovaný z Európskeho rozvojového fondu (ERF), ktorý nepatrí do všeobecného rozpočtu Únie. Mierový nástroj pre Afriku sa stal jedným z hlavných nástrojov vykonávania spolupráce medzi Afrikou a EÚ v oblasti mieru a bezpečnosti.

V rámci súčasného 11. ERF bola na mierový nástroj pre Afriku na obdobie 2014 – 2020 pôvodne pridelená suma 750 miliónov EUR. V tejto sume, ktorá vychádzala zo záväzkov mierového nástroja pre Afriku v rámci 10. ERF, nebol dostatočne zohľadnený prudký nárast finančného objemu mierového nástroja pre Afriku po roku 2012, ktorý pokračoval až do roku 2015, kedy Komisia obmedzila financovanie mierových operácií na 80 % vtedajšej miery OSN, pokiaľ ide o finančné príspevky vyplácané jednotkám a príslušníkom polície nasadeným v rámci mierových operácií pod africkým vedením. Zavedenie tohto stropu viedlo k stabilizácii úhrad z mierového nástroja pre Afriku, nie však k ich zníženiu, keďže úspory získané zavedením stropu pre uvedené finančné príspevky vyplácané z mierového nástroja pre Afriku boli vyvážené zvýšením celkového počtu financovaných mierových operácií. V dôsledku toho požiadavky na financovanie z mierového nástroja pre Afriku čoskoro prekročili dostupnú sumu. Mierový nástroj pre Afriku bol preto dosiaľ trikrát doplnený v celkovej výške 835 miliónov EUR: dve doplnenia, každé vo výške 150 miliónov EUR (rozhodnutia prijaté 24. septembra 2015² a 2. augusta 2016³) pre akčný program na roky 2014 – 2016 a tretie doplnenie vo výške 535 miliónov EUR (rozhodnutie prijaté 2. augusta 2016⁴) na financovanie akčného programu na roky 2017 – 2018. Zvýšenie dopytu spôsobilo najmä pokračovanie financovania existujúcich operácií (misia Africkej únie v Somálsku – AMISOM), ako aj zavedenie nových mierových operácií (misia Hospodárskeho spoločenstva západoafrických štátov v Guinei-Bissau – ECOMIB, mnohonárodné spoločné zásahové jednotky proti Boko Haram – MNJTF, spoločné ozbrojené sily skupiny G5 Sahel). V rámci 11. ERF boli na mierový nástroj pre Afriku doteraz viazané prostriedky v celkovej výške 1 627,3 milióna EUR⁵. Táto suma je podstatne vyššia ako záväzky v rámci predchádzajúcich ERF, čo svedčí o zvýšenom využívaní finančných prostriedkov ERF v oblasti mieru a bezpečnosti.

V rozhodnutí výboru COREPER z 10. mája 2016 o doplnení mierového nástroja pre Afriku sa stanovili zdroje, ktoré sú pre mierový nástroj pre Afriku k dispozícii do konca roka 2018, avšak nepokryli sa v ňom finančné potreby na posledné dva roky 11. ERF, čo zodpovedá akčnému programu mierového nástroja pre Afriku na roky 2019 – 2020. Zdroje na obdobie 2019 – 2020 by takisto mali umožňovať reakciu na pokračujúce potreby Africkej únie a afrických regionálnych organizácií s cieľom riešiť prebiehajúce a vznikajúce bezpečnostné krízy v Afrike. Je potrebné zabezpečiť predvídateľnosť a udržateľnosť finančných potrieb

¹ Dohoda o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej, podpísaná v Cotonou 23. júna 2000.

² Rozhodnutie Komisie C(2015) 8627 zo 7. decembra 2015.

³ Rozhodnutie Komisie C(2016) 7258 zo 17. novembra 2016.

⁴ Rozhodnutie Komisie C(2017) 2579 z 27. apríla 2017 zmenené rozhodnutím Komisie C(2018) 1258 z 23. februára 2018.

⁵ Táto suma zahŕňa dobrovoľné príspevky rôznych členských štátov vo výške 16,5 milióna EUR.

mierového nástroja pre Afriku. Podľa súčasných odhadov dosahujú finančné potreby mierového nástroja pre Afriku do konca roka 2020 výšku 814 860 000 EUR.

Cieľom tohto pripravovaného návrhu rozhodnutia Rady je získať od Rady povolenie použiť finančné prostriedky, ktorých viazanosť bola v rámci 10. ERF zrušená, na doplnenie mierového nástroja pre Afriku o ďalšiu sumu do výšky 445 860 000 EUR, z čoho 431 000 000 EUR bude určených na financovanie potrieb mierového nástroja pre Afriku do konca roka 2020 a 14 860 000 EUR bude určených na pokrytie podporných výdavkov, ktoré vzniknú Komisii. Tieto finančné prostriedky sa použijú pri uplatnení kľúča na určenie príspevkov členských štátov do 10. ERF⁶. Na účel doplnenia týchto finančných prostriedkov z výkonnostnej rezervy („réserve non-mobilisable“) budú mobilizované dodatočné finančné prostriedky pre mierový nástroj pre Afriku z rezervy národných indikatívnych programov/regionálnych indikatívnych programov (NIP/RIP) 11. ERF (369 000 000 EUR).

- **Súlady s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

V globálnej stratégii EÚ⁷ sa mier a bezpečnosť definujú ako jeden zo základných záujmov EÚ a ďalej sa v nej uvádza, že bezpečnosť v rámci Európy je úzko spojená s mierom v susedných a okolitých regiónoch. V obnovenom Európskom konsenze o rozvoji⁸, ktorý bol prijatý v roku 2017, sa „mier“ stanovuje ako jedna z jeho piatich oblastí záujmu a opätovne sa v ňom potvrdzuje záväzok EÚ k celosvetovému poriadku založenému na pravidlách, ktorého jadrom je multilateralizmus.

Mierový nástroj pre Afriku je jedným z hlavných nástrojov na vykonávanie spolupráce medzi Afrikou a EÚ v oblasti mieru a bezpečnosti v rámci spoločnej stratégie EÚ a Afriky, ktorá bola prijatá v Lisabone v roku 2007. Na 4. samite Afrika – EÚ v roku 2014 boli mier a bezpečnosť znovu potvrdené ako jedna z piatich prioritných oblastí vykonávania spoločnej stratégie. Na 5. samite AÚ – EÚ v novembri 2017 sa vedúci predstavitelia dohodli na štyroch spoločných strategických prioritách na obdobie do ďalšieho samitu, pričom jednou z nich je „posilnenie odolnosti, mieru, bezpečnosti a správy vecí verejných“. V nadväznosti na nový Európsky konsenzus o rozvoji, v ktorom sa pripomína súvislosť medzi bezpečnosťou a rozvojom, a na globálnu stratégiu EÚ, v ktorej sa zdôrazňuje potreba integrovaného prístupu ku konfliktom, je spolupráca v oblasti mieru a bezpečnosti preto aj naďalej základom partnerstva medzi Afrikou a EÚ. Práve v tejto súvislosti Európska komisia a Komisia Africkej únie podpísali 23. mája 2018 memorandum o porozumení o mieri, bezpečnosti a správe, ktoré poskytuje rámec pre posilnenú spoluprácu medzi AÚ a EÚ na riešenie výziev v oblasti mieru a bezpečnosti.

Tento návrh umožnením pokračovania činností mierového nástroja pre Afriku do roku 2020 prispeje aj k cieľom udržateľného rozvoja, najmä k cieľu udržateľného rozvoja č. 16 „Podporovať mierumilovnú a inkluzívnu spoločnosť v záujme trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečiť prístup k spravodlivosti pre všetkých a vytvoriť účinné, zodpovedné a inkluzívne inštitúcie na všetkých úrovniach“.

⁶ Nepredstavuje to precedens, pokiaľ ide o prípadné budúce použitie finančných prostriedkov, ktorých viazanosť bola v rámci predchádzajúcich ERF zrušená, keďže toto použitie aj naďalej podlieha rozhodnutiu členských štátov v každom jednotlivom prípade v súlade s článkom 55 nariadenia Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond.

⁷ Spoločná vízia, spoločný postup: silnejšia Európa. Globálna stratégia pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Európskej únie, jún 2016.

⁸ Spoločné vyhlásenie Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade, Európskeho parlamentu a Európskej komisie (2017/C 210/01): Nový Európsky konsenzus o rozvoji – „Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť“, 7. júna 2017.

Mierový nástroj pre Afriku je bežne financovaný z krytia ERF v rámci AKT. Činnosti financované z dodatočných finančných prostriedkov pridelených mierovému nástroju pre Afriku z výkonnostnej rezervy („réserve non-mobilisable“) budú aj naďalej v súlade so všeobecnými a konkrétnymi cieľmi mierového nástroja pre Afriku stanovenými v stratégii spolupráce v rámci AKT⁹.

Dodatočné finančné prostriedky sa použijú v súlade s pravidlami a postupmi platnými pre 11. ERF. Programovanie týchto finančných prostriedkov sa stanoví v rámci pripravovaného akčného programu mierového nástroja pre Afriku na roky 2019 – 2020, čo si vyžaduje, aby ho COREPER schválil pred jeho prijatím Komisiou, ako sa predpokladá v článku 15 písm. b) nariadenia o vykonávaní 11. ERF¹⁰.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

neuvádza sa

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Článok 1 ods. 4 vnútornej dohody o 11. ERF¹¹.

V článku 1 ods. 4 vnútornej dohody o 11. ERF sa vyžaduje, aby Rada prijala svoje rozhodnutie jednomyselne.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

neuvádza sa

ERF je zriadený vnútornou dohodou medzi predstaviteľmi členských štátov a predpokladá možnosť používania finančných prostriedkov, ktorých viazanosť bola zrušená, ak sa na tom zhodne Rada¹².

- **Proporcionalita**

Návrh, a najmä navrhované sumy sú založené na komplexnej analýze útvarov Komisie a ESVČ. Návrh vychádza aj z predpokladu, že k finančnému úsiliu prispievajú ostatní partneri vrátane toho, že členské štáty Africkej únie postupne splnia záväzok prijatý na samite Africkej únie v Johannesburgu v Južnej Afrike v júni 2015, ktorým je do roku 2020 dosiahnuť príspevok na mierové operácie vo výške 25 %; a že prispievajú aj iní darcovia vrátane OSN. Okrem toho majú členské štáty EÚ možnosť poskytnúť prostredníctvom mierového nástroja pre Afriku dobrovoľné príspevky.

⁹ Rozhodnutie Komisie C(2015) 7766 z 13. novembra 2015 o prijatí strategického dokumentu na obdobie rokov 2014 – 2020 a indikatívneho programu pre spoluprácu v rámci krajín AKT medzi Európskou úniou a skupinou štátov AKT.

¹⁰ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/322 z 2. marca 2015.

¹¹ Vnútorná dohoda medzi zástupcami vlád členských štátov Európskej únie zasadajúcimi v Rade o financovaní pomoci Európskej únie na základe viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020 v súlade s Dohodou o partnerstve AKT – EÚ a o poskytnutí finančnej pomoci zámorským krajinám a územiám, na ktoré sa vzťahuje štvrtá časť Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 210, 6.8.2013, s. 1).

¹² Článok 1 ods. 4 vnútornej dohody o 11. ERF a článok 55 nariadenia Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond.

AÚ prijala v júli 2016 rozhodnutie zaviesť na financovanie Africkej únie 0,2 % daň z oprávneného dovozu. Účelom tohto rozhodnutia je poskytnúť spoľahlivé a predvídateľné financovanie na podporu mieru a bezpečnosti na kontinente prostredníctvom mierového fondu Africkej únie. Vykonávanie potrebných právnych predpisov a praktických opatrení v členských štátoch AÚ napreduje, aj keď rôznym tempom.

- **Výber nástroja**

ERF je jedinečný zdroj financovania mierového nástroja pre Afriku na úrovni EÚ. Z dôvodu zákonných obmedzení nie je možné použiť existujúce nástroje EÚ financované zo všeobecného rozpočtu Únie na operácie s vojenskými alebo obrannými dôsledkami, ani na podporu vojenských príjemcov na iné účely než je budovanie kapacít na podporu rozvoja a bezpečnosti pre rozvoj.

O návrhu Komisie rozhodne Rada v súlade s článkom 1 ods. 4 Vnútornej dohody medzi zástupcami vlád členských štátov Európskej únie zasadajúcimi v Rade o financovaní pomoci Európskej únie na základe viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020 v súlade s Dohodou o partnerstve AKT – EÚ a o poskytnutí finančnej pomoci zámorským krajinám a územiám, na ktoré sa vzťahuje štvrtá časť Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „vnútorná dohoda“).

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

neuvádza sa

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

neuvádza sa

- **Získavanie a využívanie expertízy**

neuvádza sa

- **Posúdenie vplyvu**

neuvádza sa

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

neuvádza sa

- **Základné práva**

Posilnenie dimenzie ľudských práv v oblasti predchádzania konfliktom, krízového riadenia a procesov po skončení konfliktu je jednou z kľúčových oblastí spolupráce v rámci prioritnej oblasti „Mier a bezpečnosť“ spoločnej stratégie EÚ a Afriky (JAES). Memorandum o porozumení medzi AÚ a EÚ o mieri, bezpečnosti a správe, ktoré bolo podpísané v máji 2018, v súvislosti s dosiahnutím mieru a bezpečnosti na africkom kontinente ďalej zdôrazňuje ústrednú úlohu ľudských práv vrátane boja proti rodovo motivovanému násiliu súvisiacemu s konfliktom.

V rámci akčného programu mierového nástroja pre Afriku na roky 2019 – 2020 sa osobitná pozornosť bude venovať všetkým príslušným opatreniam z hľadiska rodovej rovnosti a ľudských práv. Africkej únii a ďalším relevantným aktérom sa poskytne podpora na vytvorenie kontinentálneho rámca na dodržiavanie ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva, ktorý bude uplatniteľný na všetky mierové operácie pod africkým vedením.

4. VPLYV NA ROZPOČET

neuvádza sa

ERF nie je súčasťou rozpočtu EÚ.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Spôsoby monitorovania, hodnotenia a podávania správ sú tie, ktoré sa uplatňujú na 11. ERF, a tie, ktoré sú uvedené v príslušných viacročných akčných programoch. Ďalšie relevantné opatrenia sú zahrnuté aj do tzv. Aide-Mémoire o opatreniach na posilnenie Komisie Africkej únie, ktoré bolo podpísané medzi Európskou komisiou a Komisiou Africkej únie 15. apríla 2016 a zmenené 24. mája 2017, ktoré má Komisia Africkej únie dodržiavať pri vykonávaní ERF v rámci nepriameho hospodárenia.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

neuvádza sa

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V článku 1 ods. 1 návrhu sa stanovuje, že finančné prostriedky, ktorých viazanosť bola v rámci projektov realizovaných z 10. ERF zrušená, budú do maximálnej výšky 445 860 000 EUR pridelené na doplnenie mierového nástroja pre Afriku na riešenie odhadovaných finančných potrieb akčného programu mierového nástroja pre Afriku na obdobie rokov 2019 – 2020.

V článku 1 ods. 2 sa stanovuje, že na podporné výdavky bude Komisii pridelených maximálne 14 860 000 EUR zo sumy podľa odseku 1. Táto suma je vypočítaná s použitím rovnakého pomeru (3,45 %), aký sa predpokladá v hospodárení s finančnými prostriedkami 11. ERF v článku 1 ods. 2 písm. a) vnútornej dohody o 11. ERF.

V článku 1 ods. 3 sa stanovuje, že sa budú uplatňovať pravidlá 11. ERF (vykonávacie nariadenie a nariadenie o finančných pravidlách¹³).

V článku 2 sa stanovuje dátum nadobudnutia účinnosti rozhodnutia.

¹³ Nariadenie Rady (EÚ) 2015/322 z 2. marca 2015 o vykonávaní 11. Európskeho rozvojového fondu a nariadenie Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o pridelení finančných prostriedkov, ktorých viazanosť bola v rámci projektov realizovaných z 10. Európskeho rozvojového fondu zrušená, na účely doplnenia mierového nástroja pre Afriku

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na Vnútnú dohodu medzi zástupcami vlád členských štátov Európskej únie zasadajúcimi v Rade o financovaní pomoci Európskej únie na základe viacročného finančného rámca na obdobie rokov 2014 – 2020 v súlade s Dohodou o partnerstve AKT – EÚ a o poskytnutí finančnej pomoci zámorským krajinám a územiám, na ktoré sa vzťahuje štvrtá časť Zmluvy o fungovaní Európskej únie¹⁴, a najmä na jej článok 1 ods. 4,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

- (1) V rámci 11. ERF EÚ dosiaľ viazala prostriedky v celkovej výške 1 627,3 milióna EUR na mierový nástroj pre Afriku s cieľom poskytnúť finančnú podporu pre reakcie Africkej únie na prebiehajúce a vznikajúce bezpečnostné krízy v Afrike. Táto angažovanosť v oblasti mieru a bezpečnosti na africkom kontinente by mala pokračovať aj v období 2019 – 2020.
- (2) Požiadavky mierového nástroja pre Afriku na obdobie 2019 – 2020 sú odhadnuté na 814 860 000 EUR.
- (3) Je vhodné použiť finančné prostriedky, ktorých viazanosť bola v rámci projektov realizovaných z 10. ERF zrušená, na zabezpečenie financovania mierového nástroja pre Afriku do konca roku 2020.
- (4) Týmto dodatočnými finančnými prostriedkami by sa mali financovať činnosti mierového nástroja pre Afriku vrátane podpory zabezpečenia prevádzkyschopnosti africkej mierovej a bezpečnostnej štruktúry, podpory iniciatív zameraných na predchádzanie násilným konfliktom a ich riadenie v prípade naliehavých a nepredvídaných potrieb v krízových situáciách (mechanizmus včasnej reakcie) a podpory mierových operácií pod africkým vedením, a pokryť podporné výdavky, ktoré vznikli Komisii.
- (5) Tieto finančné prostriedky by sa mali použiť v súlade s príslušným viacročným akčným programom mierového nástroja pre Afriku a s pravidlami a postupmi uplatniteľnými na 11. ERF, ako sa stanovuje v nariadení Rady (EÚ) 2015/322 z 2. marca 2015 o vykonávaní 11. Európskeho rozvojového fondu¹⁵ a v nariadení

¹⁴ Ú. v. EÚ L 210, 6.8.2013, s. 1.

¹⁵ Ú. v. EÚ L 58, 3.3.2015, s. 1. – 16.

Rady (EÚ) 2018/1877 z 26. novembra 2018 o finančných pravidlách, ktoré sa vzťahujú na 11. Európsky rozvojový fond¹⁶,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Na účely doplnenia mierového nástroja pre Afriku na obdobie 2019 – 2020 sa prideluje suma do výšky maximálne 445 860 000 EUR z finančných prostriedkov, ktorých viazanosť bola v rámci projektov realizovaných z 10. Európskeho rozvojového fondu (ERF) zrušená.

Z tejto sumy sa maximálne 14 860 000 EUR pridelí na podporné výdavky, ktoré vzniknú Komisii.

Tieto finančné prostriedky sa použijú v súlade s pravidlami a postupmi uplatniteľnými na 11. ERF.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho prijatí.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

¹⁶ Ú. v. EÚ L 307, 3.12.2018, s. 1. – 21.